

Metsien merkitys hiilineutraaliustavoitteelle

tutkimusprofessori Raisa Mäkipää,
Luonnonvarakeskus (Luke)

Monikäyttöiset metsät ja ilmastotavoitteet Varsinais-Suomessa webinaari 23.9.2021

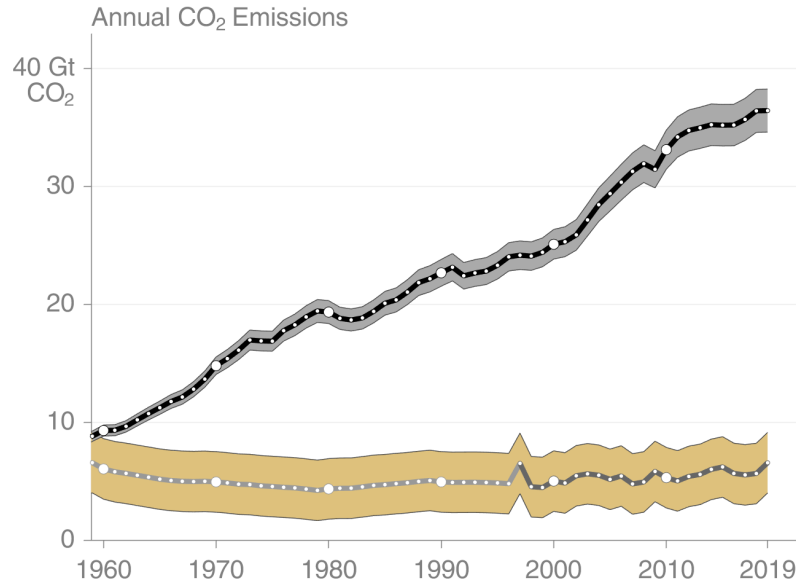
Metsien merkitys hiilineutraaliustavoitteelle

- Globaalit päästöt ja nielut, ilmakehän CO₂ pitoisuus ja 1,5 asteen tavoite
- Suomen hiilineutraaliustavoite 2035
- Mitä tarkoittaa metsien hiilinielu, hiilivarasto ja hiilen sidonta
- Suomen metsien hiilinielut ja kasvihuonekaasutase
- Skenaariot hiilinielujen kehityksestä
- Keinot hiilinielujen ylläpitämiselle ja vahvistamiselle
- Ilmastotoimenpiteiden vaikutukset muihin ekosysteemipalveluihin ja monimuotoisuuteen

Ilmastonmuutosta aiheuttavat päästöt kasvavat

Globaalit päästöt ovat kasvaneet 56 % vuodesta 1990

Metsien hävittäminen aiheuttanut neljänneksen kumulatiivisista päästöistä

© Global Carbon Project • Data: CDIAC/UNFCCC/BP/USGS/GCP

Fossiiliset päästöt ja sementin tuotanto

Maankäytön muutokset

Source: [CDIAC](#); Houghton and Nassikas 2017; Hansis et al 2015; Gasser et al 2020; van der Werf et al. 2017; Friedlingstein et al 2020; Global Carbon Budget 2020.

Globaalisti metsien hiilinielu sitoo yli 30 % päästöistä

86%

Sources

14%

(2010-2019)

46%

31%

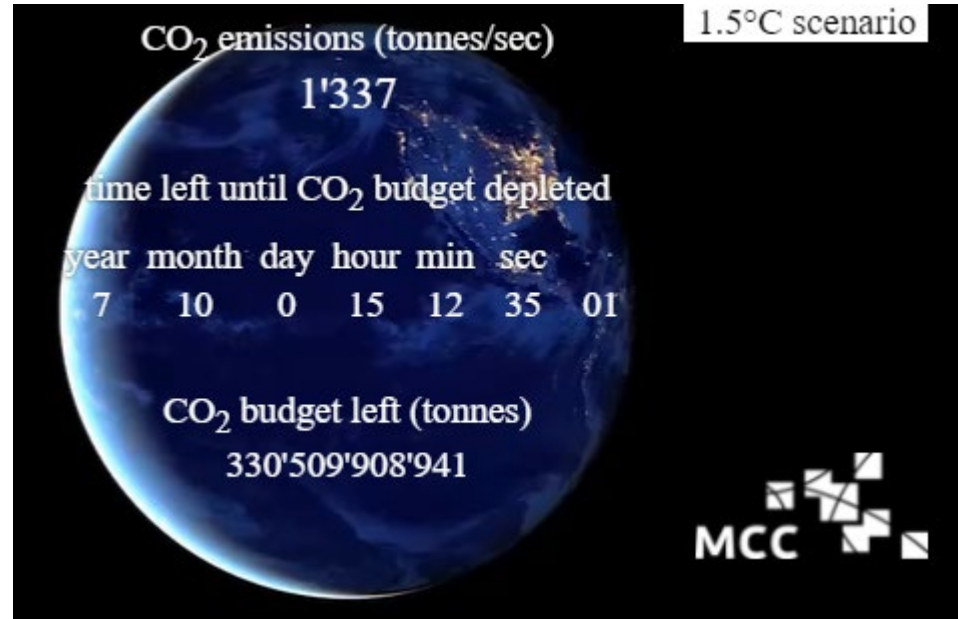
Sinks

23%

Tavoitteena hillitä ilmastonmuutosta niin että lämpötila nousee korkeintaan 1,5 Celsius astetta

- CO₂:a ilmakehään voisi lisätä max 400 Gt
- Globaalit päästöt 42,2 Gt/vuosi
- Alle 8 vuodessa aiheutetaan päästöt, joilla 1,5 asteen lämpötilanousu
- 25 vuodessa ylitetään 2 asteen lämpötilan kasvu
- Poliittisten päätösten viivyttely vaikeuttaa tavoitteen saavuttamista

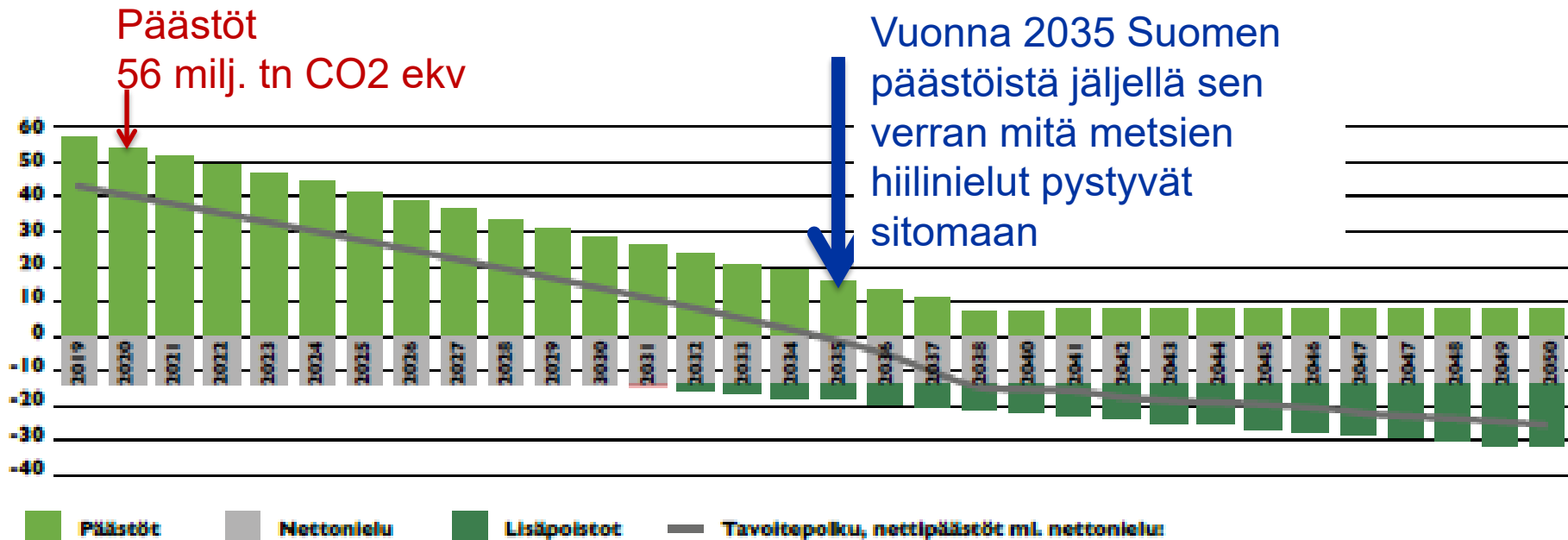

Source <https://www.mcc-berlin.net/en/research/co2-budget.html>

Mitä tarkoittaa metsän hiilivarasto, hiilinielu ja hiilen sidonta

- **Metsän hiilivarasto** on hiilen määrä esimerkiksi metsän tai kaikkien Suomen metsien elävässä puustossa, muussa kasvillisuudessa, kuolleessa lahoavassa puussa ja maaperässä.
- **Hiilinielu** tarkoittaa hiilivaraston kasvua
- **Hiilen sidonta** on kasvien yhteyttäessä ilmakehän hiilidioksidin siirtämistä kasvin hiilivarastoihin. Yhteyttämisen lisäksi kasvi myös hengittää ja kasvin osat lakastuvat, joten yhteyttämisenopeus ei vielä kerro kuinka paljon kasvin hiilivarasto kasvaa.

Suomen päästövähennyspolku ja hiilineutraliustavoite

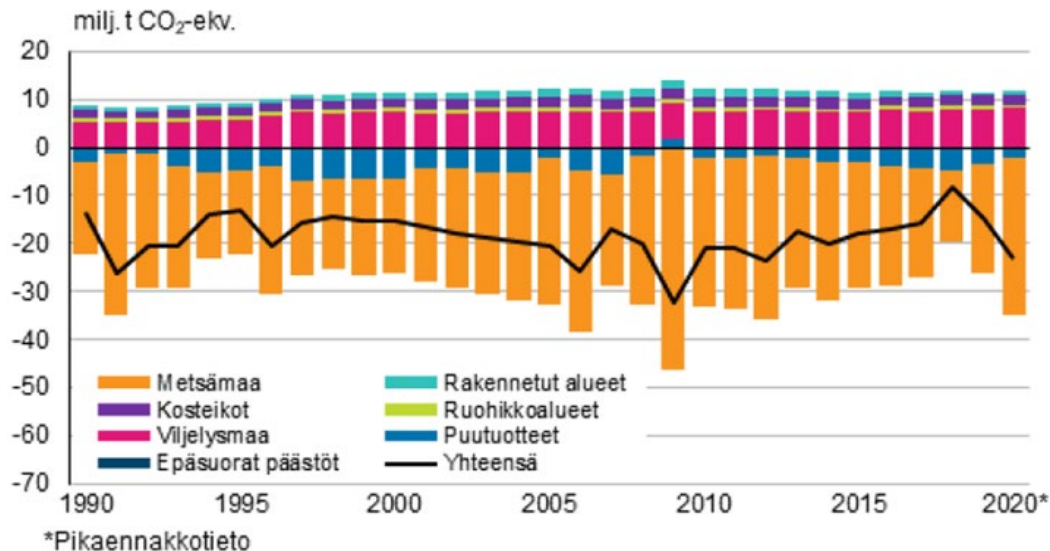
Kulovesi ym. 2020 Kohti ilmastokestävää ..... Suomen Ilmastopaneeli.

https://www.ilmastopaneeli.fi/wp-content/uploads/2019/10/Ilmastopaneeli_Policy-Brief_Kohti-ilmastokestävää-maailmaa-ja-Suomea---päästöjen-vähentämisen-perspektiivit-ja-toimijat_FINAL.pdf

Suomen metsien hiilinielu

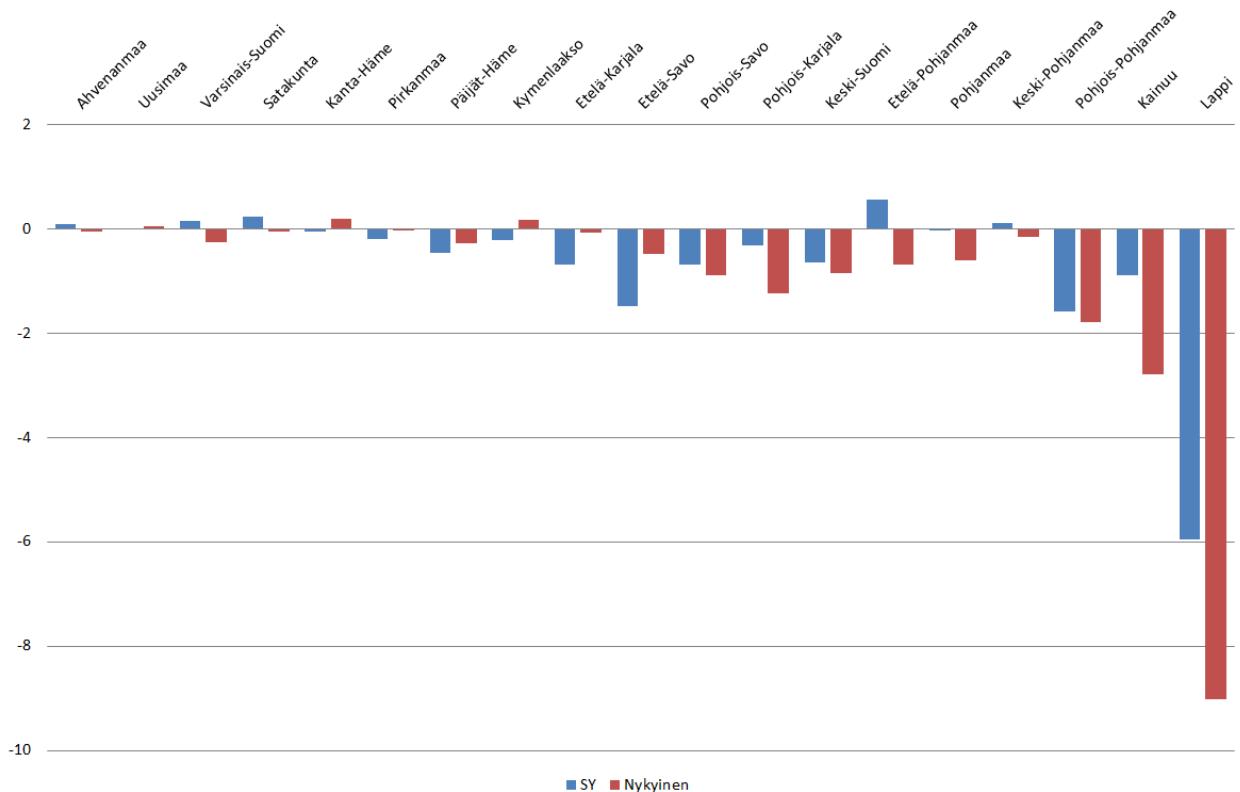
Suomen maankäyttösektorin (LULUCF) hiilinielu 2020 oli 23 Mt CO₂ ekv. Sektorilla on sekä päästöjä että nieluja. Hiilinielun vuosittaista vaihtelua selittää hakkuiden määrä.

Metsien puusto on hiilinielu, mutta maaperä turvemaidella päästölähde.

Lähde: Tilastokeskus ja Luke

Metsien hiilinielut maakunnittain – nykyinen hiilinielu ja skenaario suurimpien vlläpidettävissä olevien hakkuiden toteutuessa

Negatiiviset arvot, ilmakehästä poistuu hiilidioksidia = hiilinielu

Maankäyttösektorilla on paljon mahdollisuuksia vähentää päästöjä tai kasvattaa nieluja

Maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteet

Keino	Toimenpiteen pinta-ala (kha/v)	Toimenpiteen vaikutukseen tarvittava aika	Hiiltä pois ilmakehästä/ päästövähennys 2035 (Mt CO ₂ ekv./v)
Turvemaapellot	4	●	0,91
Kosteikot	5,8	●	0,24
Metsitys	6	●	0,19
Suojelualueet	6	●	0,17
Metsäkato	6,5	●	1,27
Kangasmaaperä	15	●	0,22
Taimikonhoito	30	●	0,31
Typpilannoitus	50	●	0,62
Turvemaametsien maaperä	75	●	2,40
Tuhkalannoitus	76,7	●	1,2
Kivennäismaapellot	1000	●	0,69
Puutuotteet	22000	*	1,50
Lahopuu	22000	●	1,26

*Puutuotteiden päästövähennyksen toteutumiseen vaikuttaa globaali kysyntä.

● Nopea vaikutus ● Hidas vaikutus

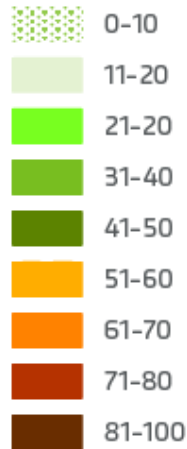
Lähde: Lehtonen ym. 2021.

Maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteet: Arvio päästövähennysmahdollisuuksista. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 7/2021. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 121 s.

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-275-9>

<https://www.luke.fi/uutinen/maa-ja-metsatalouden-seka-koko-maankayttosektorin-ilmastotoimenpiteilla-on-suuret-paastovahennysmahdollisuudet/>

Forest drainage intensity in Finland

Proportion (%) of drained peatlands from total peatland area

Metsäojitettujen soiden osuus prosentteina kokonaissuualasta

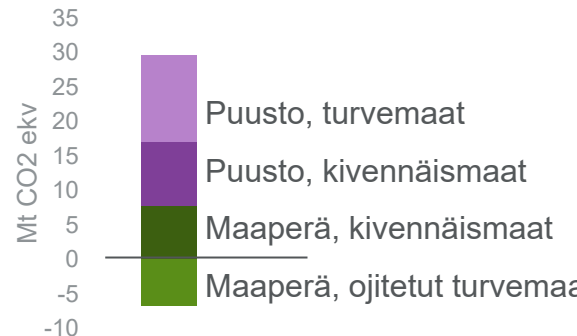
Lähde: VMI (2011), Maanmittauslaitoksen maastotietokanta, Laiho ym. 2016 (<https://metsatieteenaikakauskirja.fi/article/5957>)

Turvemaametsillä iso merkitys puuntuotannolle ja metsätalouden ympäristövaikutuksille

- Noin neljännes Suomen metsien kasvusta ja puuston määrästä on turvemailla.
- Suomessa on soita 9,2 milj. ha.
- Etelä-Suomen turvemaametsistä 75 % ojitettu, Pohjois-Suomessa 40 %.
- Ravinteisten ojitettujen turvemaiden maaperä on päästölähde.
- Turvemaametsien maaperän päästöt (7 Mt CO₂ ekv) pienensivät vuonna 2019 metsien hiilinielua noin neljänneksen (hiilinielu oli 22,9 Mt CO₂ ekv). NIR Finland 2021, <https://unfccc.int/ghg-inventories-annex-i-parties/2020>
<https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/metsa/suometsat/>

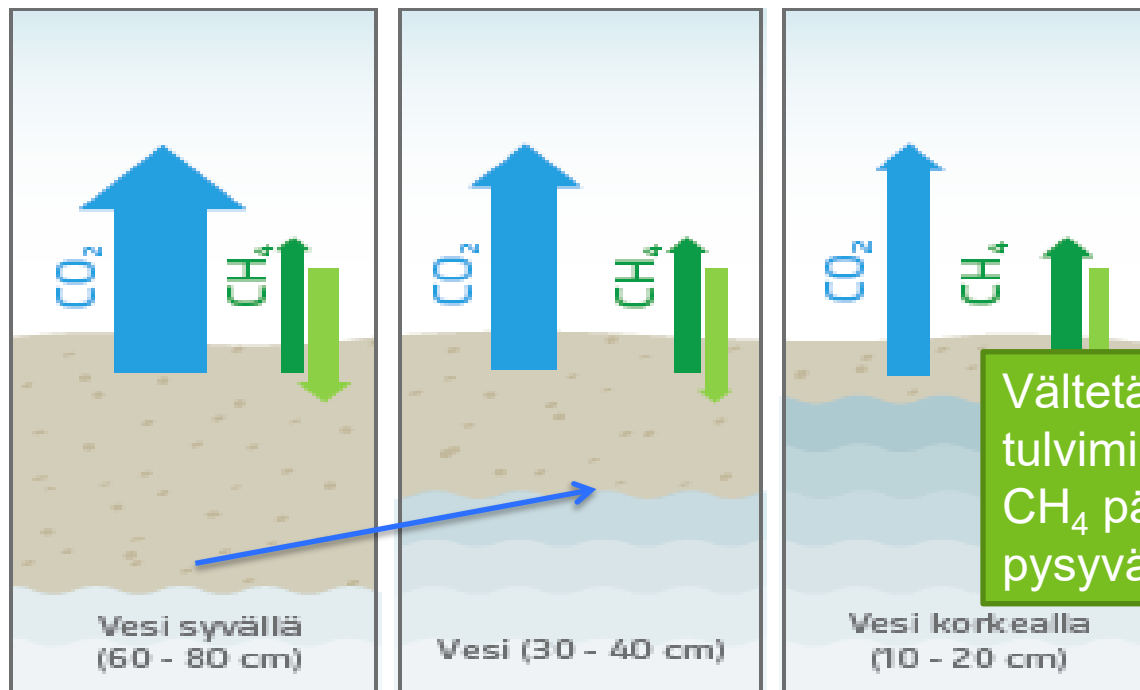
Lähde: VM12

Miten turvemaiden maaperän päästöjä voidaan vähentää?

- Pysäytetään turvekerroksen hupeneminen
- Tehdään vain välttämättömät kunnostusojitukset ja nostetaan vedenpinta, niin CO₂ päästöt vähenevät

Kun veden pinta on syväällä, hapellinen kerros on paksu ja syntyy runsaasti CO₂ päästöjä

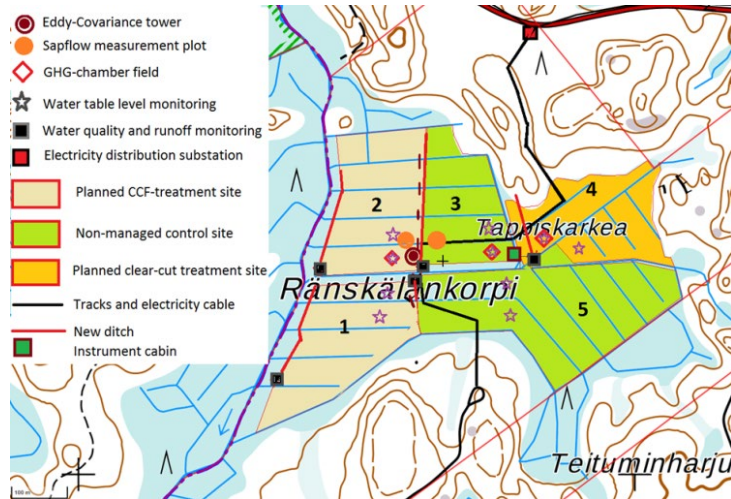
Markku Saarinen

Jatkuvapeitteinen metsänkasvatus turvemaidella

- Puuston määrää säätämällä pohjaveden pinta voidaan pitää suotuisalla tasolla (Leppä et al. 2020 <https://doi.org/10.3389/feart.2020.576510>) (esim. harvennus PPA 12 m²/ha, pohjaveden pinta ei nouse 30 cm korkeammalle).
- Ravinteisilla (Rhtkg ja Mtkg) ojitetuilla turvemaidella jatkuvapeitteinen kasvatus on taloudellisesti kannattavampaa kuin kiertoaikametsätalous. Kannattavinta harvennukset 15 vuoden välein pohjapinta-alaan 10 m²/ha (Juutinen et al. 2021 <https://doi.org/10.1139/cjfr-2020-0305>).
- Kuusivaltaiset ravinteiset turvekankaat taimettuvat hyvin harvennusten (PPA 12 m²/ha) jälkeen (Sarkkola et al. in prep).
- Harvennusten jälkeen KHK päästöt selvästi pienempiä kuin avohakatulla (Korkiakoski et al. 2019, 2020 <https://doi.org/10.5194/bg-16-3703-2019>, <https://doi.org/10.1016/j.agrformet.2020.108168>).
- Pohjaveden pinta nousee harvennuksen myötä ja päästöt pienenevät <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-191-2> (Ojanen et al. in prep).
- Jos E-Suomen ravinteisilla ojitetuilla turvemaidella siirrytään päätehakkuukypsissä metsissä jatkuvapeitteiseen kasvatukseen (n 80 000 ha/v) niin turvemaiden puuston hiilinielu kasvaisi (koska osa hakkuista siirtyisi kivennäismaille) ja maaperän päästöt pienensivät (Lehtonen et al 2021 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-152-3> ja Lehtonen et al in prep).

Tutkimme miten metsänhoitomenetelmin voisi vähentää päästöjä – EC ja jatkuvatoimiset kammiot KHK voita mittaamassa

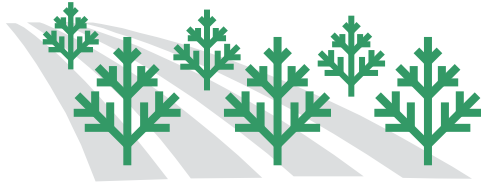

Source: Laurila et al. 2021. Set-up and instrumentation of the greenhouse gas measurements on experimental sites of continuous cover forestry. Natural resources and bioeconomy studies 26/2021. Natural Resources Institute Finland, Helsinki. 51 p.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-191-2>

Millä metsätalouden toimilla hiilinielu vahvistuisi ja hillitsisi ilmastonmuutosta?

Lyhytikäisten
puutuotteiden
osuus
kasvanut!

Metsitys

Metsäkadon estäminen

Puutuotteiden elinkaaren
pidentäminen

Ojitettujen turvemaametsien
maaperän KHK-päästöjen
vähentäminen (jatkuvapeitteinen
metsänkasvatus)

Puuston kasvun lisääminen

- Varmistetaan uudistuminen
- Pidennetään kiertoaikaa
- Valitaan sopiva puulaji ja alkuperä
- **Hoidetaan tarpeelliset lannoitukset (mm. suometsien tuhkalannoitus)**
- Hallitaan metsätuhot (esim juurikäävän torjunta)

Ilmastotoimenpide

	Ilmastovaikutus	Puuntuotanto	Vesistökuormituksen hillintä	Biodiversiteetti	Maisema-arvo	Marja- ja sienisadot	Tuotannon taloudellinen kannattavuus	Tilalle maksettavien tukien/korvausten määrä
Metsitys ja turvetuotanto-alueiden jälkihoito	Positiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus	Negatiivinen vaikutus	Negatiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Negatiivinen vaikutus
Turvemaapeltojen hoito	Positiivinen vaikutus	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Positiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Negatiivinen vaikutus	Negatiivinen vaikutus
Kivennäismaapeltojen hoito	Positiivinen vaikutus	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Negatiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Positiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus
Metsäkadon välttäminen	Positiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa
Metsälannoitus	Positiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus	Negatiivinen vaikutus	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Positiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus
Kangasmaametsien maaperä	Positiivinen vaikutus	Negatiivinen vaikutus	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Positiivinen vaikutus	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Negatiivinen vaikutus	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa
Turvemaametsien maaperän hoito	Positiivinen vaikutus	Negatiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Positiivinen vaikutus	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Positiivinen vaikutus	Negatiivinen vaikutus
Suojelualueiden lisääminen	Positiivinen vaikutus	Negatiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Positiivinen vaikutus
Puutuotteiden hiilivarasto	Positiivinen vaikutus	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa
Kosteikot	Positiivinen vaikutus	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Positiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus	Positiivinen vaikutus	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa
Lahopuun hiilivaraston lisääminen	Positiivinen vaikutus	Negatiivinen vaikutus	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Positiivinen vaikutus	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa	Positiivinen vaikutus	Negatiivinen vaikutus	Ei vaikutusta /ei arvioitavissa

Positiivinen vaikutus

Negatiivinen tai positiivinen vaikutus

Negatiivinen vaikutus

Ei vaikutusta /ei arvioitavissa

Vaikutukset muihin ekosysteemi palveluihin ja monimuotoisuuteen

Kiitos!

UNITE
FOREST-HUMAN-MACHINE INTERPLAY

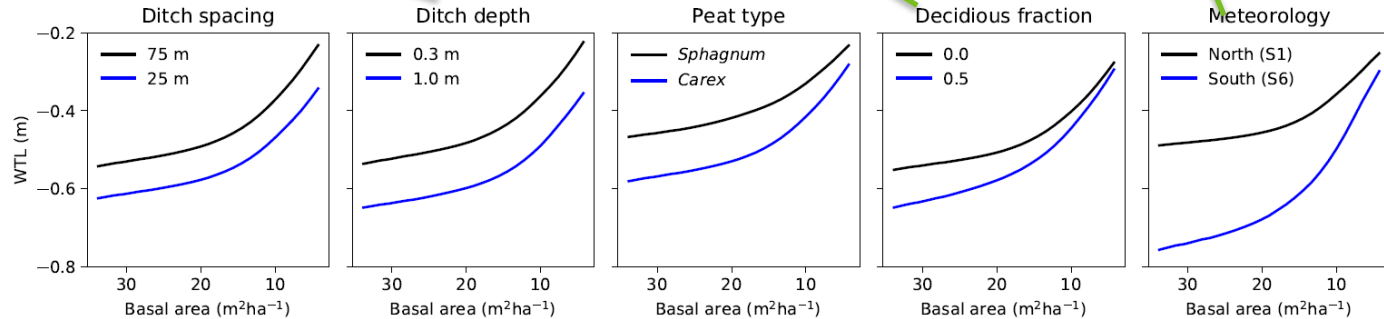
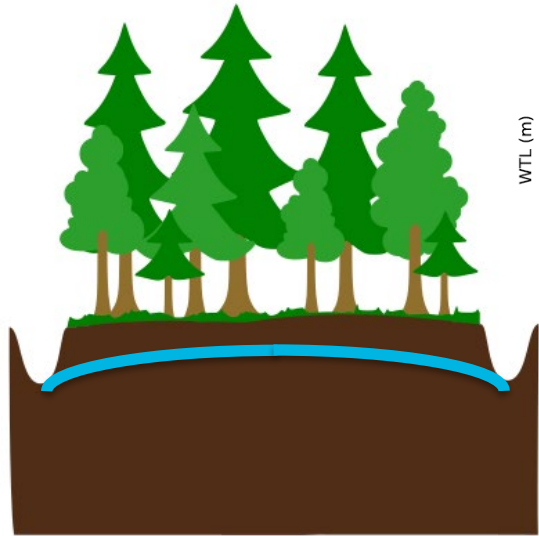
New model facilitates shift to continuous cover management

No need for ditch maintenance if stand is not clear cut

Deciduous fraction can be used to control WTD

Stronger WTD regulation in southern Finland

Leppä et al., Selection Cuttings as a Tool to Control Water Table Level in Boreal Drained Peatland Forests (2020) *Front. Earth Sci.*, 09 Oct 2020. <https://doi.org/10.3389/feart.2020.576510>

<https://github.com/LukeEcomod/SpaFHy-Peat>

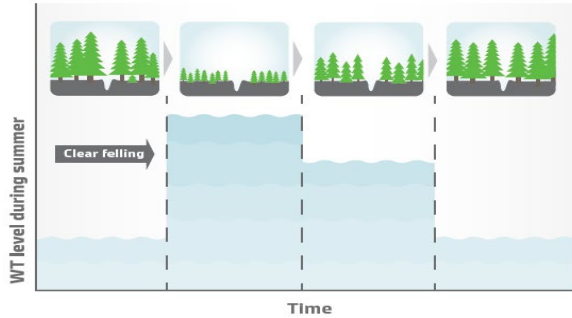
21.9.2021

20

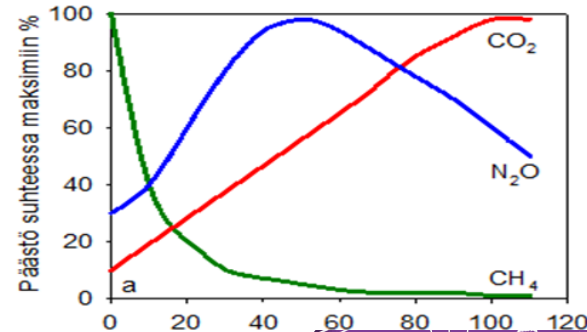
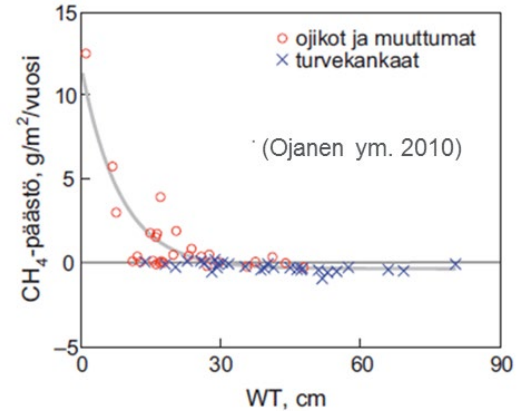
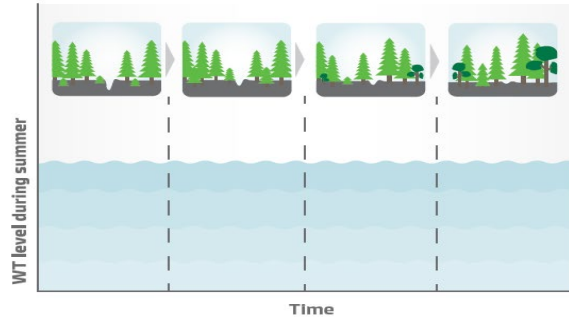
SKUS

Continuous cover forestry may reduce emissions from peat soil

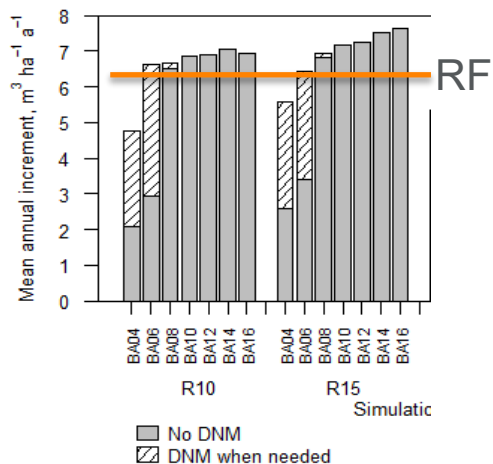
EVEN-AGED MANAGEMENT

CONTINUOUS COVER FORESTRY

Ravinteisilla ojitetuilla turvemilla jatkuvapeitteinen kasvatusta on taloudellisesti kannattavampaa kuin kiertoaikametsätalous

Mean annual increment with and without ditch network maintenance (DNM) for the continuous cover forestry scenarios and rotation forestry (RF).
Source: Juutinen et al. 2021 CJFR

